

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ТА ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Матеріали 86-ї підсумкової конференції науковців
Буковинського державного медичного університету

Чернівці, БДМУ
2005

І.С. Давиденко, В.П. Пішак, М.Ю. Коломоєць, І.Й. Сидорчук ЕКСПРЕСІЯ ПРОЛІФЕРАТИВНОГО КЛІТИННОГО НУКЛЕАРНОГО АНТИГЕНУ В ЯДРАХ ЕПТЕЛІЮ ХОРІАЛЬНИХ ВОРСИН ПЛАЦЕНТИ ПРИ ПЕРЕДЧАСНИХ ПОЛОГАХ НА ФОНІ ЗАЛІЗОДЕФІЦИТНОЇ АНЕМІЇ ВАГІТНИХ	104
М.С. Крилюк, І.С. Давиденко ЕКСПРЕСІЯ ПРОЛІФЕРАТИВНОГО КЛІТИННОГО НУКЛЕАРНОГО АНТИГЕНУ В ЯДРАХ ЦИТОТРОФОБЛАСТА ХОРІАЛЬНИХ ВОРСИН ПРИ КАЛЬЦИНОЗІ ПЛАЦЕНТИ	111
Б.Г. Макар, О.Ф. Марчук ТОПОГРАФО-АНАТОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СТРАВОХОДУ У ПЕРЕДПЛОДІВ ЛЮДИНИ	116
І.Ю.Олійник НОВИЙ ПОГЛЯД НА ФОРМОУТВОРЕННЯ ЗАГРУДНИННОЇ ЗАЛОЗИ В ПРЕНАТАЛЬНОМУ ОНТОГЕНЕЗІ ЛЮДИНИ.....	120
В.П.Пішак, В.Г.Висоцька, Р.Є.Булик, В.М.Магальяс, К.Г.Ташук, М.М.Радько РОЛЬ ПОРУШЕННЯ МІКРОЦИРКУЛЯТОРНОГО КРОВООБІГУ В РОЗВИТКУ ПАТОЛОГІЇ НИРОК ЗА УМОВ СУЛЕМОВОЇ НЕФРОПАТІЇ	125
В.П. Пішак, О. І. Сметанюк ФЛОРА ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН БУКОВИНИ	128
В.П. Пішак, Т.В. Хмара КОРЕЛЯТИВНІ ВЗАЄМОВІДНОШЕННЯ ЧОЛОВІЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ У 5-МІСЯЧНОГО ПЛОДА ЛЮДИНИ	135
В.В.Степанчук СТРУКТУРА ХРОНОРИТМІВ ТКАНИННОГО ФІБРИНОЛІЗУ І НЕОБМЕЖЕНОГО ПРОТЕОЛІЗУ В КІРКОВОМУ ШАРІ НИРОК БІЛИХ ЩУРІВ НА ТЛІ ЗМІН ФАЗ ЦИКЛУ МІСЯЦЯ	139
О.А. Тюленєва, І.С. Давиденко МОРФОМЕТРИЧНІ ПАРАМЕТРИ МІКРОЦИРКУЛЯЦІЇ В ТЕРМІНАЛЬНИХ ВОРСИНАХ ПРИ ЕКСТРАХОРІАЛЬНИХ ПЛАЦЕНТАХ.....	143
Н.М. Шумко ОРГАНІЗАЦІЯ ХРОНОРИТМІВ ЕКСКРЕТОРНОЇ ФУНКЦІЇ НИРОК В ІНТАКТНИХ ТВАРИН	147

КОРЕЛЯТИВНІ ВЗАЄМОВІДНОШЕННЯ ЧОЛОВІЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ У 5-МІСЯЧНОГО ПЛОДА ЛЮДИНИ

В.П.Пішак, Т.В.Хмара

Кафедра медичної біології, генетики та гістології

(зав. – проф. В.П.Пішак)

Кафедра анатомії людини

(зав. – д.мед.н. Б.Г.Макар)

Буковинського державного медичного університету

Вступ. Вивчення динаміки змін топографії структур органів і органокомплексів у пренатальному періоді онтогенезу людини з метою з'ясування взаємозв'язку і взаємовпливу формоутворювальних процесів на просторово-часову організацію анатомічних структур, а також встановлення часу і морфологічних передумов можливого виникнення варіантів їх будови та природжених вад є одним із важливих наукових напрямків у морфології. Мала кількість досліджень та фрагментарність щодо типової і варіантної анатомії чоловічих статевих органів у плодів людини [1, 3, 4] зумовлюють актуальність даної проблеми та потребу її вирішення.

Мета дослідження. З'ясувати особливості зовнішньої будови і синтопії чоловічих статевих органів у плодовому періоді розвитку людини.

Матеріал і методи. Досліджено 18 плодів людини п'яти місяців 160,0-175,0 мм тім'яно-куприкової довжини (ТКД), які отримані внаслідок штучних абортів та передчасних пологів від практично здорових жінок. Матеріал фіксували у 7%-ному розчині формаліну впродовж двох тижнів, після чого методом тонкого препарування під контролем бінокулярної лупи вивчали особливості зовнішньої будови та синтопію внутрішніх чоловічих статевих органів на цій стадії онтогенезу, проводили їх морфометрію.

Результати дослідження та їх обговорення. У більшості досліджених плодів цієї вікової групи виявлено, що розвиток і станов-

лення синтопії внутрішніх чоловічих статевих органів, в основному, узгоджуються з дослідженнями Т.В.Садлера [2]. Разом з тим, нами проведено більш поглиблене вивчення особливостей зовнішньої будови і топографії органів чоловічої статевої системи у 5-місячних плодів людини 160,0 мм ТКД – 13 спостережень. Так, у плода людини 160,0 мм ТКД яєчка розміщувались вертикально у порожнині великого тазу таким чином, що нижні кінці як правого, так і лівого яєчка знаходились у вході у відповідне глибоке пахвинне кільце. Яєчка, їх повідці та над'яєчка з усіх боків були покриті очеревиною. Правому яєчку була властива бобоподібна форма і в ньому розрізнялися верхній і нижній кінці, передня і задня поверхні, бічний і присередній краї. Повідець правого яєчка відходив від нижнього кінця органа і повністю був занурений у правий пахвинний канал. Праве глибоке пахвинне кільце, діаметром 4,0 мм, овальної форми, було обмежене спереду та медіально складкою очеревини. Латеральніше нижнього кінця яєчка проходив статево-стегновий нерв. До бічного краю правого яєчка прилягав великий поперековий м'яз, а до середньої ділянки присереднього краю – права пупкова артерія. Позаду правого яєчка розміщувалися сечовід і зовнішні клубові судини. Висота правого яєчка дорівнювала 7,0 мм, ширина – 2,4 мм і товщина – 2,6 мм. Головка правого над'яєчка, висотою 2,9 мм, частково прилягала до верхнього кінця однойменного яєчка. Тіло правого над'яєчка, довжиною 3,8 мм, прилягало до бічного краю яєчка на всьому протязі. Довжина хвоста над'яєчка складала 1,9 мм. Пазуха правого над'яєчка, довжиною 5,0 мм і глибиною 1,3 мм, розміщувалася між бічним краєм яєчка та головою і тілом над'яєчка (рис.). Від хвоста правого над'яєчка відходила сім'явиносна протока, яка прямувала горизонтально і перетинала праву пупкову артерію, вкриту очеревиною ззаду і збоків. Загальна довжина правої сім'явиносної протоки складала 16,0 мм, висота її ампули – 2,1 мм. Лівому яєчку була притаманна овальна форма і в ньому розрізнялися верхній і нижній кінці, бічна і присередня поверхні, передній і задній краї. До бічної поверхні лівого яєчка прилягала сигмоподібна ободова кишка, позаду якої знаходилися бічний шкірний нерв стегна, стегновий нерв, статево-стегновий нерв, великий поперековий м'яз, сечовід, зовнішні клубові артерія і вена. Від нижнього кінця лівого яєчка відходив повідець, який повністю був занурений у пахвинний канал. Ліве глибоке пахвинне кільце, діамет-

ром 3,1 мм, округлої форми, було обмежене чітко вираженою складкою очеревини з усіх боків. Медіальніше нижнього кінця лівого яєчка на відстані 3,9 мм знаходилася ліва пупкова артерія. Висота лівого яєчка дорівнювала 7,7 мм, ширина – 3,0 мм і товщина – 3,7 мм.

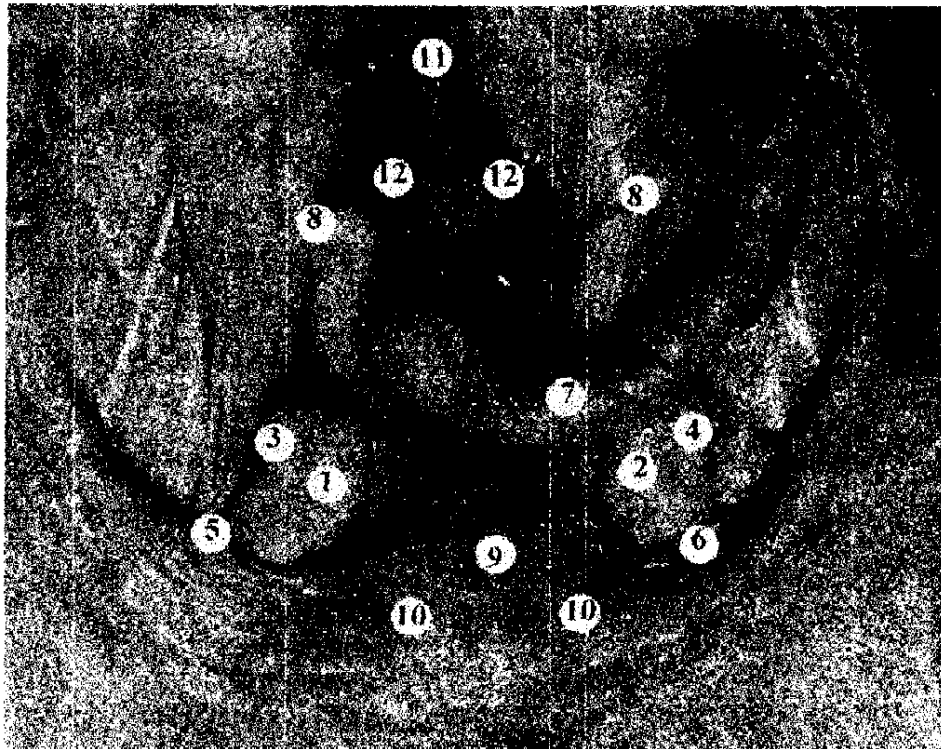

Рис. Внутрішні чоловічі статеві органи плода 160,0 мм ТКД. Макропрепарат. Зб. х 2,2

1 – праве яєчко; 2 – ліве яєчко; 3 – праве над'яєчко; 4 – ліве над'яєчко; 5 – повідець правого яєчка; 6 – повідець лівого яєчка; 7 – сигмоподібна ободова кишка; 8 – сечоводи; 9 – сечовий міхур; 10 – пупкові артерії; 11 – черевна частина аорти; 12 – спільні клубові артерії

До заднього краю яєчка прилягало ліве над'яєчко. Висота головки лівого над'яєчка складала 2,9 мм, довжина його тіла дорівнювала 3,9 мм і довжина хвоста над'яєчка – 2,0 мм. Пазуха лівого над'яєчка, довжиною 3,1 мм і глибиною 0,9 мм, розміщувалася між заднім краєм яєчка і тілом над'яєчка. Від хвоста над'яєчка у поперечному напрямку прямувала ліва сім'явиносна протока. Остання розміщувалася на передній поверхні великого поперекового м'яза та перетинала ззаду ліву пупкову артерію. Загальна довжина лівої сім'явиносної протоки складала 14,0 мм, висота її ампули – 2,0 мм. Ампули як правої, так і лівої сім'явиносних проток були веретеноподібної форми та розміщувалися між дном сечового міхура спереду та верхівками сім'яних міхурців ззаду. Сім'яні міхурці, конусоподібної форми, роз-

міщувалися між основою передміхурової залози спереду та прямою кишкою ззаду. Висота правого сім'яного міхурця складала 3,0 мм, ширина основи – 2,1 мм, ширина верхівки – 1,0 мм. Розміри лівого сім'яного міхурця відповідно дорівнювали 3,5 мм, 2,1 мм, 0,9 мм.

Передміхурова залоза, конусоподібної форми, розміщувалася у порожнині малого таза позаду лобкового симфізу. Висота передміхурової залози складала 6,0 мм, ширина (передньозадній розмір): на рівні основи – 4,9 мм, на рівні верхівки – 3,0 мм, товщина (поперечний розмір): на рівні основи – 4,0 мм, на рівні верхівки – 3,0 мм. Частки передміхурової залози у даного плода чітко не виявлялися. Основа передміхурової залози прилягала до дна сечового міхура, ширина якого складала 6,2 мм. Між сечовим міхуром і основою передміхурової залози визначалася чітка борозна. Загальна довжина сечівника складала 28,0 мм, а довжина окремих його частин відповідно дорівнювала: передміхурової – 5,8 мм, на рівні сечо-статевої діафрагми – 3,2 мм і губчастої – 19,0 мм.

Висновок. Стан розвитку і корелятивні взаємовідношення внутрішніх чоловічих статевих органів у описаного 5-місячного плода людини відповідають морфометричним параметрам та віковим особливостям, характерним для даного періоду внутрішньоутробного розвитку.

Проведене дослідження спонукає до подальшого вивчення морфогенезу органів сечостатевої системи з урахуванням корелятивних взаємозв'язків і взаємовпливу між останніми на більшій кількості об'єктів дослідження.

Література. 1. Козуб М.М. Корелятивні взаємозв'язки між внутрішньою будовою та формою передміхурової залози у процесі пренатального онтогенезу людини // Наук. праці III Націон. конгр. анат., гістол., ембріол. та топографоанатомів України “Акт. пит. морфології” / Під ред. проф. Ю.Б. Чайковського. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2002. – С. 147-148. 2. Садлер Т.В.. Медична ембріологія за Лангманом. – Львів: Наутілус, 2001. – 550 с. 3. Хмара Т.В. Особливості топографії яєчок у плода 5 місяців // Матер. III Міжнарод. наук.-практ. конф. „Динаміка наук. досліджень 2004”. – Медицина: Дніпропетровськ. – 2004. – Т. 59. – С. 42-43. 4. Хмара Т.В. Рідкісний варіант синтопії яєчка і над'яєчка у плода 5 місяців // Укр. морфол. альманах. – 2004. – Т. 2, №1. – С. 75-77.